

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗАКОНЫ

Татарстан Республикасы Конституциясенә үзгәрешләр кертү турында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2023 елның 26 гыйнварында
кабул ителде

1 статья

Татарстан Республикасы Конституциясенә (2002 елның 19 апрелдәге 1380 номерлы Татарстан Республикасы Законы редакциясендә) (Татарстан Югары Советы Жыелма басмасы, 1992, № 9 – 10; Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2002, № 3 – 4; 2003, № 9 (I өлеш); 2004, № 3 (I өлеш); 2005, № 3 (I өлеш); 2010, № 3, № 11; 2012, № 6 (I өлеш); Татарстан Республикасы законнар жыелмасы, 2023, № 3 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертәргә:

1) 1 статьяның беренче өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Татарстан Республикасы – Россия Федерациясе составындагы демократик хокукый дәүләт. Татарстан Республикасы дәүләтчеләге, Россия Федерациясе карамагындагы мәсьәләләрдән һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының уртак карамагындагы мәсьәләләр буенча Россия Федерациясе вәкаләтләрәннән тыш, дәүләт хакимиятенә бөтен тулылыгына Татарстан Республикасының ия булуында, аның үз территориясе, халкы, дәүләт хакимияте органнары системасы, үз Конституциясе һәм законнары, дәүләт телләре һәм дәүләт символлары булуында чагыла.»;

2) 3 статьяда:

а) беренче өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Татарстан Республикасында хакимият аның күпмилләтле халкы тарафыннан турыдан-туры, шулай ук дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары аша гамәлгә ашырыла.»;

б) икенче өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

3) 6 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«6 статья

Татарстан Республикасы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар һәм Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары арасында эшләр һәм вәкаләтләр бүлешү турында шартнамә биргән вәкаләтләр чикләрендә халыкара һәм тышкы икътисадый багланышларны гамәлгә ашыра, тиешле килешүләр төзи, вәкиллекләр алмаша, халыкара оешмалар эшчәнлегендә катнаша.»;

4) 9 статьяда:

а) икенче өлештә «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәйсе» сүзләренә, «Татарстан Республикасы судлары» сүзләрен «Татарстан Республикасы жәмәгать судьялары» сүзләренә алмаштырырга;

б) өченче өлештә «Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәйсе, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты» сүзләренә алмаштырырга;

5) 12 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«12 статья

Татарстан Республикасында идеологик күптөрлелек таныла. Бернинди идеология дә дәүләтнеке яисә мәҗбүри буларак билгеләнә алмый.»;

б) 15 статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

7) 21 статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

8) 24 статьяда:

а) беренче өлештә «хокукый системасында» сүзләрен «хокукый актлары системасында» сүзләренә алмаштырырга;

б) өченче өлештә «Басылып чыкмаган законнар» сүзләрен «Басылып чыкмаган Татарстан Республикасы законнары» сүзләренә алмаштырырга, «норматив хокукый акт» сүзләрен «Татарстан Республикасы норматив хокукый акты» сүзләренә алмаштырырга;

в) дүртенче өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Татарстан Республикасында халыкара хокукның Россия Федерациясе хокукый системасының состав өлеше булган гомумтанылган принципнары һәм нормалары кулланыла.»;

9) 25 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«25 статья

Федераль законнарда каралган очракларда һәм тәртиптә Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары арасында эшләр һәм вәкаләтләр бүлешү турында шартнамә төзелергә мөмкин.»;

10) 29 статьяның беренче өлешен түбәндәге редакциядә бәян итәргә:
«1. Социаль, расачыл, милли билгеләр, тел яисә дин билгеләре буенча гражданнарның хокукларын чикләүнең теләсә кайсы рәвешә тыела.»;

11) 33 статьяның икенче өлешен үз көчен югалткан дип танырга;

12) 50 статьяның өченче өлешендә «законда» сүзен «федераль законда» сүзләренә алмаштырырга;

13) 51 статьяда икенче жөмләнә төшереп калдырырга;

14) 52 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«52 статья

1. Татарстан Республикасында һәркем, медицина ярдәмен дә кертеп, сәламәтлеген саклауга хокуклы. Медицина ярдәме дәүләт һәм муниципаль сәламәтлек саклау учреждениеләрендә гражданнарга тиешле бюджет акчалары, иминият кертемнәре, башка акчалар исәбәннән түләүсез күрсәтелә.

2. Татарстан Республикасы һәркем өчен мөмкин булган һәм сыйфатлы медицина ярдәме күрсәтүне, жәмәгать сәламәтлеген саклауны һәм ныгытуны, сәламәт яшәү рәвешә алып бару өчен шартлар тудыруны, гражданнарның үз сәламәтлегенә җаваплы каравы культурасын булдыруны тәмин итә.»;

15) 56 статьяның икенче өлешендә «мәктәпкәчә,» сүзеннән соң «башлангыч гомуми,» сүзләрен өстәргә, «башлангыч» сүзен «урта гомуми белем» сүзләренә алмаштырырга;

16) 67 статьяда «иң югары вәкиллеке, закон чыгару органы» сүзләрен «вәкиллеке һәм бердәнбер закон чыгару органы» сүзләренә алмаштырырга;

17) 69 статьяда:

а) икенче өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Россия Федерациясендә даими яшәүче, чит дәүләт гражданлыгы (подданлыгы) йә яшәүгә рөхсәте яисә Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документы булмаган, закон нигезендә пассив сайлау хокукына ия булган һәм 21 яшькә җиткән Россия Федерациясе гражданы Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутаты булып сайланырга мөмкин.»;

б) өченче өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутатларын сайлауларны әзерләү һәм үткөрү тәртибе федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән җайга салына.»;

в) түбәндәге эчтәлекле дүртенче өлеш өстәргә:

«4. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутатлары Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче һәм федераль закон нигезендә актив сайлау хокукына ия булган Россия Федерациясе гражданны тарафыннан сайлана.»;

18) 70 статьяда:

а) өченче өлешне түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«3. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутаты федераль законнарда билгеләнгән чикләүләргә һәм тыюларны үтәргә тиеш.»;

б) дүртенче өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

в) алтынчы өлешнең икенче жәмләсә төшереп калдырырга;

19) 71 статьяны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«71 статья

Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутаты статусы һәм аның эшчәнлегенә гарантияләре федераль закон һәм Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

20) 72 статьяны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«72 статья

Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутаты Татарстан Республикасы Дәүләт Советы утырышларында Татарстан Республикасы Рәисенә, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Рәисенә, Татарстан Республикасы Премьер-министрына, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары жетәкчеләренә, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы тарафыннан төзелә яисә сайлана торган башка органнарның вазыйфаларына (Татарстан Республикасы жәмәгәт судьяларынан тыш), шулай ук Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре башлыктарына таләп белән мөрәжәгать итәргә хокуклы. Үзенә таләп жиһәрәлгән орган яисә вазыйфа зат законда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда телдән яисә Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутаты таләбе буенча язмага жавап бирергә тиеш.»;

21) 73 статьяда:

а) беренче өлештә «сайланганнан соң» сүзләрен «сайланган көннән алып» сүзләренә алмаштырырга, «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисе» сүзләренә алмаштырырга;

б) түбәндәге эчтәлеккә өченче өлеш өстәргә:

«3. Яңа чакырылыш Татарстан Республикасы Дәүләт Советы эшли башлаган көннән алып элеккеге чакырылыш Татарстан Республикасы Дәүләт Советы вәкаләтләре туктатыла.»;

22) 75 статьяда:

а) 3 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

б) 5 пунктта «, Татарстан Республикасының берләштерелгән бюджеты проектына карау» сүзләрен төшереп калдырырга;

в) 6 пунктны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«6) озак сроклы чорга Татарстан Республикасы социаль-икътисадый үсеше стратегиясен һәм Татарстан Республикасында стратегик планлаштыруны гамәлгә ашыру тәртибен раслау;»;

г) 8 пунктны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«8) Татарстан Республикасының бюджеттан тыш территориаль дөүләт фондлары бюджетларын һәм Татарстан Республикасының бюджеттан тыш территориаль дөүләт фондлары бюджетлары үтөлеше турындагы хисапларны раслау;»;

д) 10 пунктны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«10) Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм федераль законнарда билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнарын оештыру тәртибен һәм аларның эшчәнлек тәртибен билгеләү;»;

е) 13 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

ж) 16 пунктта «Татарстан Республикасы Президентын» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисен» сүзләренә алмаштырырга;

з) 17 пунктны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«17) федераль закон һәм әлеге Конституция нигезендә Татарстан Республикасы Рәисенә ышанычсызлык белдерү турында карар кабул итү;»;

и) 18 пунктны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«18) Татарстан Республикасы Рәисенең Татарстан Республикасы Премьер-министрын һәм Татарстан Республикасы Премьер-министры урынбасарларын билгеләп кую турындагы тәкъдимнәрен килештерү;»;

к) 21 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

л) 22¹ пунктта «Татарстан Республикасы Президентын» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисе» сүзләренә алмаштырырга;

м) 23 пунктны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«23) федераль закон нигезендә Татарстан Республикасында Кеше хокуклары буенча вәкаләтле вәкилле билгеләп кую;»;

н) түбәндәге эчтөләккә 23¹ пункт өстәргә:

«23¹) федераль закон нигезендә Татарстан Республикасында Бала хокуклары буенча вәкаләтле вәкилле билгеләп кую;»;

о) түбәндәге эчтөләккә 24¹ пункт өстәргә:

«24¹) Татарстан Республикасы Хисап палатасы Рәисен, Рәис урынбасарын һәм аудиторларын билгеләп кую;»;

п) 25 пунктта «сайлау округларын төзү» сүзләрен «сайлау округлары» сүзләренә алмаштырырга;

р) 28 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

с) 30 пунктта «, Татарстан Республикасының мактаулы исемнәрен билгеләү» сүзләрен төшереп калдырырга;

т) 31 пунктта «эшләр бүлешү һәм үзара вәкаләтләр алмашу» сүзләрен «Россия Федерациясе дөүләт хакимияте органнары һәм Татарстан Республикасы

дәүләт хакимияте органнары арасында эшләр һәм вәкаләтләр бүлешү» сүзләренә алмаштырырга;

23) 76 статьяда:

а) беренче өлештә «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисе» сүзләренә алмаштырырга, «Татарстан Республикасы Конституция суды» сүзләрен төшереп калдырырга, «Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе» сүзләрен «Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе һәм» сүзләренә алмаштырырга;

б) икенче өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

в) өченче өлешне түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«3. Салымнар (жыемнар) билгеләү, аларны гамәлгә кертү яисә гамәлдә булуларын туктату, салым ставкаларын (жыемнар ставкаларын), салымнар (жыемнар) түләү тәртибен һәм срогын үзгәртү, салым ташламаларын (жыемнар буенча ташламаларны) билгеләү (юкка чыгару) һәм (яисә) аларны куллану нигезләрен һәм тәртибен билгеләү турындагы Татарстан Республикасы законнары проектлары, финанс белән тәмин ителеше Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән башкарыла торган чыгымнарны күздә тотучы башка Татарстан Республикасы законнары проектлары Татарстан Республикасы Дәүләт Советы тарафыннан Татарстан Республикасы Рәисе тәкъдиме буенча йө аның бәяләмәсе булганда карала. Әлеге бәяләмә закон проекты алган көннән алып 30 көн эчендә Татарстан Республикасы Дәүләт Советына тапшырыла.»;

24) 77 статьяда:

а) икенче өлештә «Татарстан Республикасы законнары» сүзләреннән соң «һәм Татарстан Республикасы Дәүләт Советы карарлары» сүзләрен өстәргә, «әлеге Конституциядә» сүзләрен «законнарда» сүзенә алмаштырырга;

б) өченче өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

25) 79 статьяны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«79 статья

1. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы кабул иткән Татарстан Республикасы законы 14 календарь көн эчендә Татарстан Республикасы Рәисенә жиберелә.

2. Татарстан Республикасы Рәисе Татарстан Республикасы законы кергән вакыттан алып 14 календарь көн эчендә аңа имза сала һәм аны халыкка житкерә йө аны кире кага. Күрсәтелгән срок, әгәр Россия Федерациясе Президенты тарафыннан Россия Федерациясе Конституция Судына кабул ителгән Татарстан Республикасы законының конституциячеллеген тикшерү турында таләп жиберелгән булса, туктатылып тора.

3. Татарстан Республикасы законнын кире каккан очракта, Татарстан Республикасы Рәисе аны, ризасызлыклары белән бергә, кабат карау өчен Татарстан Республикасы Дәүләт Советына кире кайтара. Татарстан Республикасы законы Татарстан Республикасы Рәисе тарафыннан кире кагылган очракта, күрсәтелгән

закон элек кабул ителгән редакциясендә Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесенең күпчелек тавышы белән хупланырга мөмкин.

4. Элек кабул ителгән редакциясендә хупланган Татарстан Республикасы законы Татарстан Республикасы Рәисе тарафыннан кабат кире кагыла алмый, жиде календарь көн эчендә аңа имза салынырга һәм ул халыкка житкерелергә тиеш.»;

26) 81 статьяда «Татарстан Республикасы бюджеты үтәлешен,» сүзләреннән соң «Татарстан Республикасының бюджеттан тыш территорияль дәүләт фондлары бюджетлары үтәлешен,» сүзләрен өстәргә;

27) 84 статьяда:

а) 4 пунктта «Татарстан Республикасы» сүзләре алдыннан «закон нигезендә» сүзләрен өстәргә;

б) 5 пунктны түбәндөгә редакциядә бөян итәргә:

«5) Татарстан Республикасы Конституциясендә, Татарстан Республикасы законнарында һәм Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Регламентында каралган очрактарда башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.»;

в) 6 пунктны үз көчен югалткан дип танырга;

28) 87 статьяда «дәүләт контролен» сүзләрен «тышкы дәүләт финанс контролен» сүзләренә алмаштырырга;

29) 88 статьяда:

а) беренче өлештә:

беренче абзацта «туктатылырга мөмкин» сүзләрен «туктатыла» сүзенә алмаштырырга;

1 пунктта «үз-үзен таркату» сүзләрен «үз вәкаләтләрнен вакытыннан алда туктату» сүзләренә алмаштырырга;

2 пунктта «Татарстан Республикасы Президенты Дәүләт Советын закон нигезендә» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисе Дәүләт Советын федераль закон һәм әлегә Конституция нигезендә» сүзләренә алмаштырырга;

б) икенче өлештә «үз-үзен таркату» сүзләрен «үз вәкаләтләрнен вакытыннан алда туктату» сүзләренә алмаштырырга;

в) өченче өлештә «Үз-үзен таркату турында карар кабул иткәндә» сүзләрен «Әлегә статьяның беренче өлешендәгә 1 пункты нигезендә үз вәкаләтләрнен вакытыннан алда туктату турында карар кабул иткәндә,» сүзләренә, «үз-үзен таркату турындагы» сүзләрен «үз вәкаләтләрнен вакытыннан алда туктату хакындагы» сүзләренә алмаштырырга;

г) дүртенче өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

д) бишенче өлештә «Татарстан Республикасы Дәүләт Советының вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылганда, Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Дәүләт Советының вәкаләтләре әлегә статьяның беренче

өлешендөгө 2 пункты нигезендө вакытыннан алда туктатылганда, Татарстан Республикасы Рәисе» сүзлөрөнө алмаштырырга;

30) 2 бүлек исемен түбөндөгө редакциядө бөян итөргө:
«2 БҮЛЕК. ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ РӘИСЕ»;

31) 89 статьяны түбөндөгө редакциядө бөян итөргө:
«89 статья

1. Татарстан Республикасы Рәисе дөүлөт башлыгы, Татарстан Республикасының иң югары вазыйфай заты була.

2. Татарстан Республикасының иң югары вазыйфай заты вазыйфасының исеме – Татарстан Республикасы Рәисе.»;

32) 90 статьяны түбөндөгө редакциядө бөян итөргө:
«90 статья

Татарстан Республикасы Рәисе Татарстан Республикасында кеше һәм граждан хокукларын һәм иреклөрөн яклауның, Татарстан Республикасы Конституциясе һәм законнары, шулай ук Россия Федерациясе дөүлөт хакимияте органнары һәм Татарстан Республикасы дөүлөт хакимияте органнары арасында эшләр һәм вөкалөтләр бүлешү турында шартнамө, Татарстан Республикасы шартнамөлөрө һәм килешүлөрө үтөлешенөң гаранты булып тора.»;

33) 91 статьяны түбөндөгө редакциядө бөян итөргө:
«91 статья

1. Россия Федерациясендө даими яшөүче, чит дөүлөт гражданлыгы (подданлыгы) йө яшөүгө рөхсәте яисө Россия Федерациясе гражданының чит дөүлөт территориясендө даими яшөү хокукын раслый торган башка документы булмаган, закон нигезендө пассив сайлау хокукына ия булган һәм 30 яшькө житкөн Россия Федерациясе гражданы Татарстан Республикасы Рәисе булып сайланырга мөмкин.

2. Татарстан Республикасы Рәисе Татарстан Республикасы территориясендө яшөүче һәм федераль закон нигезендө актив сайлау хокукына ия булган Россия Федерациясе гражданны тарафыннан гомуми тигез һәм турыдан-туры сайлау хокукы нигезендө яшерен тавыш биреп сайлана.

3. Татарстан Республикасы Рәисе биш елга сайлана.

4. Татарстан Республикасы Рәисен сайлауларны эзерлөү һәм үткөрү тәртибе федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жайга салына.»;

34) 92 статьяны түбөндөгө редакциядө бөян итөргө:
«92 статья

1. Татарстан Республикасы Рәисе федераль законнарда билгелөнгөн чиклөлөрне һәм тыюларны үтөргө тиеш.

2. Татарстан Республикасы Рәйсе, үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда, Татарстан Республикасы дәүләт телләрен куллана.»;

35) 93 статьяда:

а) беренче өлештә «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәйсе» сүзләренә, «Татарстан Республикасы Президентын» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәйсен» сүзләренә алмаштырырга;

б) икенче өлештә «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәйсе» сүзләренә алмаштырырга;

в) өченче өлешне түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«3. Татарстан Республикасы Рәйсе, үз вазыйфасына керешкәндә, Татарстан Республикасы халкына һәм Россия Федерациясе Конституциясенә, Татарстан Республикасы Конституциясенә тугрылыклы булырга түбәндәге рәвештә ант итә: «Татарстан Республикасының күпмилләтле халкына тугрылыклы хезмәт итәргә, гражданның хокукларын һәм ирекләрен тәэмин итәргә, Россия Федерациясе Конституциясен һәм Татарстан Республикасы Конституциясен, федераль законнарны һәм Татарстан Республикасы законнарын үтәргә, Татарстан Республикасы Рәйсенә миңа йөкләнгән югары вазыйфаларын намус белән үтәргә тантаналы төстә ант итәм.»;

г) дүртенче өлештә «, Татарстан Республикасы Конституция суды судьялары» сүзләрен төшереп калдырырга;

д) бишенче өлешне түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«5. Татарстан Республикасы Рәйсенә Татарстан Республикасы Рәйсе Штандарты (флагы) була.»;

36) 94 статьяны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«94 статья

1. Татарстан Республикасы Рәйсе:

1) Татарстан Республикасында гражданның хокукларын һәм ирекләрен, Татарстан Республикасы дәүләтчеләген яклауны, билгеләнгән чикләрдә аның территориясен саклауны, Татарстан Республикасы территориясендә жәмәгать иминлеген, законлылыкны һәм хокук тәртибен тәэмин итә;

2) Татарстан Республикасында башкарма хакимияткә житәкчелек итә һәм аның Татарстан Республикасы Дәүләт Советы белән хезмәттәшлеген тәэмин итә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты эшчәнлегенә төп юнәлешләрен билгели;

3) Татарстан Республикасының эчке сәясәтен һәм тышкы эшчәнлек юнәлешләрен билгели;

4) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына карау һәм раслау өчен ел саен Татарстан Республикасы бюджеты турындагы һәм аның үтәлеше хакындагы законнарның проектларын тәкъдим итә;

5) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына озак сроклы чорга Татарстан Республикасы социаль-икътисадый үсеше стратегиясен тәкъдим итә;

6) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына республиканың эчке һәм тышкы хәле турындагы еллык юллама белән мөрәҗәгать итә, Татарстан Республикасы Дәүләт Советына республика тормышының мөһим мәсьәләләре хакында мәгълүмат бирә;

7) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының эшчәнлек нәтиҗәләре турында еллык хисапларны, шул исәптән Татарстан Республикасы Дәүләт Советы куйган мәсьәләләр буенча, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт программаларын гамәлгә ашыру барышы һәм аларның нәтиҗәләлеген бәяләү хакында жыелма еллык докладны тәкъдим итә;

8) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетын төзи, аның эшчәнлегенә җитәкчелек итә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының отставкасы турында карар кабул итә, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы белән килештереп, Татарстан Республикасы Премьер-министрын, Татарстан Республикасы Премьер-министры урынбасарларын билгеләп куя, Татарстан Республикасы министрларын, Татарстан Республикасы дәүләт комитетлары рәисләрен, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә башка органнары җитәкчеләрен билгеләп куя. Татарстан Республикасы Премьер-министрын, Татарстан Республикасы Премьер-министры урынбасарларын, Татарстан Республикасы министрларын, Татарстан Республикасы дәүләт комитетлары рәисләрен, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә башка органнары җитәкчеләрен вазыйфаларынан азат итә;

9) Татарстан Республикасы Конституциясе нигезендә Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары системасын һәм структурасын билгели;

10) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Татарстан Республикасы Дәүләт Киңәшчесе вазыйфасына кандидатураны тәкъдим итә;

11) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Татарстан Республикасында Кеше хокуклары буенча вәкаләтле вәкил вазыйфасына кандидатураны тәкъдим итә;

12) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Татарстан Республикасында Бала хокуклары буенча вәкаләтле вәкил вазыйфасына кандидатураны тәкъдим итә;

13) федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Рәисе каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилне вазыйфасына билгеләп куя;

14) Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе әгъзаларының яртысын билгеләп куя;

15) Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Федераль Собрание, Россия Федерациясе Хөкүмәте, Россия Федерациясе Дәүләт Советы, башка органнар, оешмалар һәм вазыйфай затлар белән мөнәсәбәтләрдә һәм Татарстан Республикасы компетенциясе чикләрендә халыкара, тышкы икътисадый багланышларны гамәлгә ашырганда Татарстан Республикасы исемнән эш йөртә; Татарстан Республикасы исемнән шартнамәләргә һәм килешүләргә имза сала; Россия Федерациясендә, аның субъектларында, чит дәүләتلәр субъектларында һәм административ-территориаль берәмлекләрендә, шулай ук чит дәүләтләрдә һәм халыкара оешмаларда Татарстан Республикасы вәкилләрен билгеләп куя һәм чакыртып ала;

16) Татарстан Республикасы законнарына имза сала һәм аларны халыкка житкерә йә Татарстан Республикасы Дәүләт Советы кабул иткән законнарны кире кага;

17) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарлары һәм күрсәтмәләре Россия Федерациясе Конституциясенә, Татарстан Республикасы Конституциясенә, федераль конституциячел законнарга, федераль законнарга, Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларына, Татарстан Республикасы законнарына һәм Татарстан Республикасы Рәисе указларына каршы килгән очракта, аларны юкка чыгара;

18) Татарстан Республикасының дәүләт бүләкләре белән бүләкли;

19) Татарстан Республикасы премияләрен гамәлгә куя һәм аларны тапшыра;

20) Татарстан Республикасында ярлыкау мәсьәләләрен карау комиссиясен төзи һәм ярлыкау акты куллануның максатка ярашлылыгы турында Россия Федерациясе Президентына тәкъдим кертә;

21) Татарстан Республикасы Дәүләт Советының чираттан тыш утырышын чакыруны таләп итәргә, шулай ук яңа сайланган Татарстан Республикасы Дәүләт Советын беренче утырышка шуның өчен билгеләнгән срок эчендә чакырырга хокуклы;

22) Татарстан Республикасы Дәүләт Советы һәм аның Президиумы эшендә киңәш бирү тавышы хокукы белән катнашырга хокуклы;

23) Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарының Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә башка органнары белән эшчәнлеген координацияләүне тәмин итә һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарының федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, жирле үзидарә органнары, Россия Федерациясендә гавами хакимиятнең бердәм системасына керә торган башка органнар белән хезмәттәшлеген оештыра;

24) Татарстан Республикасы Дәүләт Советы тарафыннан Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль конституциячел законнарга, Россия Федерациясе карамагындагы эшләр һәм Россия Федерациясенә, Россия Федерациясе субъектларының уртак карамагындагы эшләр буенча кабул ителгән федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә каршы килүче Татарстан Республикасы Конституциясе һәм (яисә) Татарстан Республикасы законы, башка норматив хокукый акт кабул ителгән очракта, әгәр, мондый каршылыктар тиешле суд тарафыннан билгеләнгән булып, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы суд карары үз көченә кәргән көннән алып алты ай эчендә аларны бетермәгән булса, Татарстан Республикасы Дәүләт Советының вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында карар кабул итә;

25) федераль законнар һәм (яисә) Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен алар тарафыннан гамәлгә ашыруны тәмин итү бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен муниципаль берәмлек башлыгына, жирле администрация башлыгына кисәтү ясарга, шелтә белдерергә хокуклы;

26) муниципаль берәмлек башлыгы, жирле администрация башлыгы әлеге статьяның беренче өлешендәге 25 пункты нигезендә Татарстан Республикасы Рәисе

муниципаль берәмлек башлыгына, жирле администрация башлыгына кисәтү ясаган, шелтә белдергән көннән алып бер ай эчендә үз вәкаләтләре чикләрендә аңа кисәтү ясау, шелтә белдерү өчен нигез булган сәбәпләрне бетерү чараларын күрмәсә, муниципаль берәмлек башлыгын, жирле администрация башлыгын вазыйфасыннан читләштерергә хокуклы;

27) федераль законда билгеләнгән тәртиптә муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органына муниципаль берәмлек башлыгын отставкага жибөрү инициативасы белән мөрәжәгать итәргә хокуклы, шул исәптән жирле үзидарә органнарының эшчәнлек нәтижелелеген бәяләү күрсәткечләренә даими рәвештә ирешмәгән очракта да;

28) Татарстан Республикасы Рәисе Штандарты (флагы) турындагы нигезләмәне раслый;

29) Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасы шартнамәләре һәм килешүләре нигезендә бүтән вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

2. Татарстан Республикасы Рәисе үз функцияләрен гамәлгә ашыру өчен үз Администрациясен төзи, аның Житәкчесен билгеләп куя.»;

37) 95 статьяда «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисе» сүзләренә, «Россия Федерациясе дөүләт хакимияте органнары һәм Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнары арасында эшләр бүлешү һәм үзара вәкаләтләр алмашу турында» Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Шартнамәсе» сүзләрен «Россия Федерациясе дөүләт хакимияте органнары һәм Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнары арасында эшләр һәм вәкаләтләр бүлешү турында шартнамә, федераль конституциячел законнар» сүзләренә алмаштырырга;

38) 96 статьяда «Татарстан Республикасы Президентының» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисенә» сүзләренә алмаштырырга;

39) 97 статьяда:

а) беренче өлештә:

беренче абзацта «Татарстан Республикасы Президентының» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисенә» сүзләренә алмаштырырга;

2 пунктта «Татарстан Республикасы Дөүләт Советы» сүзләре алдыннан «Россия Федерациясе Президентының ышанычын югалтуга яисә» сүзләрен өстәргә;

б) икенче өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Рәисе вәкаләтләре Россия Федерациясе Президентының карары яисә Россия Федерациясе Президенты тәкъдиме буенча Татарстан Республикасы Дөүләт Советы карары белән вакытыннан алда туктатыла.»;

в) өченче өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Татарстан Республикасы Рәисенә түбәндәге очракта ышанычсызлык белдерергә хокуклы:

ул Россия Федерациясе Конституциясенә, Татарстан Республикасы Конституциясенә, федераль конституциячел законнарга, федераль законнарга, Татарстан Республикасы законнарына каршы килүче актлар чыгарганда, әгәр, мондый каршылыктар тиешле суд тарафыннан билгеләнгән булып, Татарстан Республикасы Рәисе суд карары үз көченә кергән көннән алып бер ай эчендә әлеге каршылыктарны бетермәсә;

Россия Федерациясе Конституциясен, Татарстан Республикасы Конституциясен, федераль конституциячел законнарны, федераль законнарны, Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларын, Татарстан Республикасы законнарын башкача тупас бозу тиешле суд тарафыннан билгеләнгәндә, әгәр бу гражданның хокукларын һәм ирекләрен массакуләм рәвештә бозуларга китерсә;

Татарстан Республикасы Рәисе үз вазыйфаларын тиешенчә үтәмәгәндә.»;

г) дүртенче өлештә «Татарстан Республикасы Президентына» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисенә» сүзләренә алмаштырырга;

д) бишенче өлештә «Президентка» сүзен «Татарстан Республикасы Рәисенә» сүзләренә, «Татарстан Республикасы Президентын» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисен» сүзләренә алмаштырырга;

е) алтынчы өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

40) 98 статьяны түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«98 статья

1. Татарстан Республикасы Рәисе вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган яисә аны вакытлыча вазыйфасыннан читләштергән очракларда Россия Федерациясе Президенты тарафыннан Татарстан Республикасы Рәисе вазыйфаларын вакытлыча башкаручы турында указ чыкканчы, шулай ук Татарстан Республикасы Рәисе үз вәкаләтләрен сәламәтлелегә хәленә яисә үз вәкаләтләрен башкаруга вакытлыча комачаулаган башка хәлләргә бәйле рәвештә башкара алмаган очракта, Татарстан Республикасы Рәисе вазыйфаларын вакытлыча Татарстан Республикасы Премьер-министры башкара.

2. Федераль законда билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы Рәисе вазыйфаларын вакытлыча башкаручы Россия Федерациясе Президенты тарафыннан билгеләп куела.

3. Әлеге статьяның беренче өлеше нигезендә Татарстан Республикасы Рәисе вазыйфаларын вакытлыча башкаручы Татарстан Республикасы Дәүләт Советын таркатырга, Татарстан Республикасы Конституциясенә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертергә, шулай ук үз инициативасы белән Татарстан Республикасы Премьер-министры урынбасарларын һәм Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары житәкчеләрен вазыйфаларыннан азат итәргә хокуксыз.»;

41) 99 статьяда:

а) беренче өлешне түбөндөгө редакциядө бөян итөргө:

«1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты – Татарстан Республикасы Хөкүмөтө – иң югары даими эшлөүче Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы.»;

б) икенче өлештө «Татарстан Республикасы законы» сүзлөрөн «Татарстан Республикасы Конституциясе һәм Татарстан Республикасы законнары» сүзлөрөнө алмаштырырга;

42) 100 статьяны түбөндөгө редакциядө бөян итөргө:

«100 статья

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты Татарстан Республикасы Рәисе тарафыннан төзелә, һәм аны Татарстан Республикасы Премьер-министры, Татарстан Республикасы Премьер-министры урынбасарлары, Татарстан Республикасы министрлары, Татарстан Республикасы дөүлөт комитетлары рәисләре тәшкил итә. Татарстан Республикасы Рәисе Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты составына Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенөң башка органнары житәкчелөрөн кертә ала.

2. Татарстан Республикасы Премьер-министры Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының рәисе була һәм аның эшен оештыра.

3. Татарстан Республикасы Премьер-министры, Татарстан Республикасы Дөүлөт Советы белән килештереп, Татарстан Республикасы Рәисе тарафыннан билгеләп куела.»;

43) 101 статьяда:

а) беренче өлештө «Татарстан Республикасы Президенты» сүзлөрөн «Татарстан Республикасы Рәисе» сүзлөрөнө алмаштырырга;

б) дүртенче өлештө «Премьер-министр урынбасарларына» сүзлөрөн «Татарстан Республикасы Премьер-министры урынбасарларына» сүзлөрөнө алмаштырырга, икенче жөмлөнө төшереп калдырырга;

44) 102 статьяны түбөндөгө редакциядө бөян итөргө:

«102 статья

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты:

1) финанс, фән, мәгариф, мәдәният, сәламәтлек саклау, физик культура һәм спорт, социаль тәэминат, юл хәрәкәте иминлеге һәм экология өлкәләрендө бердәм дөүлөт сәясәтен үткөрүдө катнаша;

2) кешенөң һәм гражданның хокукларын һәм иреклөрөн гамәлгә ашыру, тәэмин итү һәм яклау, милекне һәм жөмөгәть тәртибен саклау, террорчылыкка һәм экстремистлыкка каршы тору, жинаятьчелеккө каршы көрөш чараларын күрө;

3) Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерүгө юнөлдерелгөн чараларны эшлөүне һәм гамәлгә ашыруны тәэмин итә;

4) Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының этномәдәни күптөрлелеген, телләрен һәм мәдәниәтен саклау һәм үстерү, милли азчылыklarның хокукларын яклау, мигрантларны социаль һәм мәдәни адаптацияләү, милләтара (этникара) низагларны профилактикалау һәм милләтара, конфессияара татулыкны тәмин итү чараларын күрә;

5) сәламәтлек саклау мәсьәләләрен координацияләү, шул исәптән һәркем өчен мөмкин булган һәм сыйфатлы медицина ярдәме күрсәтү, жәмәгать сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, сәламәт яшәү рәвеше алып бару өчен шартлар тудыру, гражданның үз сәламәтлегенә җаваплы каравы культурасын булдыру, чараларын күрә;

6) халыкны социаль яклауның дәүләт гарантияләрен тәмин итү чараларын, социаль тәминатны да кертеп, гражданның адреслы социаль ярдәм чараларын күрә;

7) гаиләне, ана булуны, ата булуны һәм балачакны яклауны, ир-атның һәм хатын-кызның берлеге буларак никах институтын яклауны тәмин итү, балаларны гаиләдә лаеклы итеп тәрбияләү, шулай ук балигъ булган балаларның үз ата-аналарын кайгырту бурычын башкару өчен шартлар тудыру чараларын күрә;

8) Татарстан Республикасы бюджеты проекты өзерли;

9) Татарстан Республикасы бюджеты үтәлешен тәмин итә һәм аның үтәлеше турында хисапны, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының эшчәнлек нәтижеләре хакында еллык хисапны, Татарстан Республикасы дәүләт программаларын гамәлгә ашыру барышы һәм аларның нәтижеләлеген бәяләү турында җыелма еллык докладны аларны Татарстан Республикасы Рәисе тарафыннан Татарстан Республикасы Дәүләт Советына тәкъдим итү өчен өзерли;

10) Татарстан Республикасы законнары нигезендә Татарстан Республикасы милкенә идарә итә һәм аның белән эш итә, шулай ук федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары нигезендә Татарстан Республикасы идарәсенә тапшырылган федераль милеккә идарә итә;

11) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карамагындагы стратегик планлаштыру документларын өзерләү һәм төзәтү тәртибен билгели һәм мондый документларны раслый (хуплый);

12) җирле үзидарә органы, җирле үзидарәнең вазыйфаи заты тарафыннан Россия Федерациясе Конституциясенә, Татарстан Республикасы Конституциясенә, федераль конституциячел законнарға, федераль законнарға һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларына, Татарстан Республикасы законнарына һәм бүтән норматив хокукый актларына каршы килә торган хокукый актлар чыгарылган очракта, җирле үзидарә органына, җирле үзидарәнең вазыйфаи затына аларны законнарға туры китерүне тәкъдим итә, шулай ук судка мөрәҗәгать итәргә хокукы;

13) Татарстан Республикасы министрлыклары, дәүләт комитетлары һәм Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең башка органнары турында нигезләмәләр раслый;

14) Татарстан Республикасы Конституциясендә, федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, федераль башкарма хакимият органнары белән килешүләрдә, шулай ук Татарстан Республикасы башкарма хакимияте

органнарына федераль башкарма хакимият органнарының аерым вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тапшыруны күздә тотучы Россия Федерациясе Президентының норматив хокукый актларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең норматив хокукый актларында билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.»;

45) 103 статьяда «Татарстан Республикасы Конституциясенә», сүзләреннән соң «федераль конституциячел законнарның», сүзләрен өстәргә;

46) 105 статьяның икенче өлешендә «һәм дәүләт хакимиятенең бүтөн башкарма органнары» сүзләрен төшереп калдырырга;

47) 4 бүлек исемен түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

**«4 БҮЛЕК. СУД ХАКИМИЯТЕ. ПРОКУРАТУРА. ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ КОНСТИТУЦИЯ СОВЕТЫ»;**

48) 107 статьяны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«107 статья

Татарстан Республикасында суд хакимияте федераль судлар һәм Татарстан Республикасы жәмәгать судьялары тарафыннан гамәлгә ашырыла.»;

49) 108 статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

50) 109 статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

51) 110 статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

52) 112 статьяны үз көчен югалткан дип танырга;

53) 114 статьяны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«114 статья

Прокуратура органнары вәкаләтләре, аларны оештыру һәм аларның эшчәнлегенә тәртибе федераль закон белән билгеләнә.»;

54) түбәндәге эчтәлекле 114¹ статья өстәргә:

«114¹ статья

Татарстан Республикасында конституциячел законлылыкны ныгыту максатларында Татарстан Республикасы законы нигезендә Татарстан Республикасы Конституция советы төзелергә мөмкин.»;

55) 115 статьяны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«115 статья

Гражданнарның һәм оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау максатларында, шул исәптән хөкем итүне гамәлгә ашырганда, аларга юридик ярдәм адвокатлар һәм башка затлар тарафыннан закон нигезендә күрсәтелә.»;

56) 116 статьяда:

а) беренче өлештә «, закон нигезендә һәм үзенә җаваплылык алып,» сүзләрен төшереп калдырырга;

б) икенче өлештә «, җирле үзидарәнең вазыйфай затлары» сүзләрен төшереп калдырырга;

в) өченче өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре үз рәсми символларын билгеләргә хокуклы.»;

57) 117 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«117 статья

1. Җирле үзидарә муниципаль берәмлекләрдә гамәлгә ашырыла, аларның төрләре федераль закон белән билгеләнә. Муниципаль берәмлекләр территорияләре тарихи һәм башка җирле традицияләренә исәпкә алып билгеләнә.

2. Җирле үзидарә органнары структурасы федераль законда билгеләнгән Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары нигезендә халык тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә.

3. Җирле үзидарә гамәлгә ашырыла торган территорияләренең чикләрен үзгәртү тиешле территорияләр халкының фикерен исәпкә алып рөхсәт ителә һәм Татарстан Республикасы законы белән гамәлгә ашырыла.

4. Дәүләт хакимияте органнары федераль законда билгеләнгән төртиптә һәм очракларда җирле үзидарә органнарын төзүдә, җирле үзидарәнең вазыйфай затларын вазыйфаларына билгеләп куюда һәм вазыйфаларыннан азат итүдә катнашырга мөмкин.»;

58) 118 статьяда:

а) беренче өлештә «билгелеләр» сүзен «кертәләр» сүзенә алмаштырырга, «жәмәгать тәртибен саклауны гамәлгә ашыралар, шулай ук» сүзләрен төшереп калдырырга, «, шулай ук федераль закон нигезендә үз компетенцияләре чикләрендә медицина ярдәменнән файдалана алуны тәмин итәләр» сүзләрен өстәргә;

б) түбәндәге эчтөлеккә өченче өлеш өстәргә:

«3. Җирле үзидарә органнары һәм дәүләт хакимияте органнары Россия Федерациясендә гавами хакимиятнең бердәм системасына керәләр һәм тиешле территориядә яшәүче халыкның мәнфәгатьләрендә мәсьәләләренә аеруча нәтиҗәле хәл итү өчен хезмәттәшлекне гамәлгә ашыралар.»;

59) 119 статьяда «дәүләт хакимияте органнары тарафыннан кабул ителгән карарлар нәтиҗәсендә барлыкка килгән өстәмә чыгымнарны компенсацияләү хокукы,» сүзләрен «җирле үзидарә органнары дәүләт хакимияте органнары белән

хезмәттәшлектә гавами функцияләрне башкару нәтижәсендә барлыкка килгән өстәмә чыгымнарны компенсацияләү хокукы, шулай ук» сүзләренә алмаштырырга;

- 60) 120 статьяны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:
«120 статья

Муниципаль хокукый актлар Россия Федерациясе Конституциясенә, Татарстан Республикасы Конституциясенә, федераль конституциячел законнарга, федераль законнарга һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларына, шулай ук Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасының бүтән норматив хокукый актларына каршы килмәскә тиеш.»;

- 61) 121 статьяның беренче өлешендә «суверенитетын» сүзен «дәүләтчелеген» сүзенә алмаштырырга, «Татарстан халкының» сүзләрен «Татарстанның күпмилләтле халкы» сүзләренә алмаштырырга;

- 62) VII кисәккә түбәндәге эчтәлекле 122¹ статья өстәргә:
«122¹ статья

Татарстан Республикасы Конституциясен кабул итү, Татарстан Республикасы Конституциясенә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы мәсьәлә Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каравына Татарстан Республикасы Рәисе, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бере булган Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутатлары төркеме, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Президиумы тарафыннан кертелергә мөмкин.»;

- 63) 125 статьяда:

а) беренче өлештә «ундүрт календарь көн эчендә Татарстан Республикасы Президентына» сүзләрен «14 календарь көн эчендә Татарстан Республикасы Рәисенә» сүзләренә алмаштырырга;

б) икенче өлештә «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисе» сүзләренә, «ундүрт календарь көн эчендә» сүзләрен «14 календарь көн эчендә» сүзләренә алмаштырырга;

в) өченче өлештә «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисе» сүзләренә алмаштырырга;

- 64) 126 статьяда:

а) беренче өлештә «Татарстан Республикасы Президенты» сүзләрен «Татарстан Республикасы Рәисе» сүзләренә алмаштырырга;

б) икенче өлешне түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«2. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесенә күпчелек тавышы белән элек кабул ителгән редакциядә хупланган Татарстан Республикасы Конституциясенә үзгәрешләр һәм

өстәмәләр кертү турындагы закон Татарстан Республикасы Рәйсе тарафыннан кабат кире кагыла алмый, жиде календарь көн эчендә аңа имза салынырга һәм ул халыкка житкерелергә тиеш.».

2 статья

«Татарстан Республикасы Конституциясенә үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 31 декабрәдәге 109-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 2 статьясындагы 2 өлешен (Татарстан Республикасы законнар жыйнагы, 2023, № 3 (I өлеш) үз көчен югалткан дип танырга.

3 статья

1. Әлеге Закон рәсми басылып чыккан көненнән соң 10 көн узгач үз көченә керә.
2. Әлеге Закон үз көченә кертгәнчә кабул ителгән Татарстан Республикасы законнарында һәм Татарстан Республикасының башка хокукый актларында, аларга тиешле үзгәрешләр кертелгәнчә, Татарстан Республикасының иң югары вазыйфай заты вазыйфасының «Татарстан Республикасы Президенты» исеме һәм «Татарстан Республикасы Рәйсе» исеме бер үк мәгънәгә ия була.

Татарстан Республикасы
Президенты

Р.Н. Миңнеханов

Казан, Кремль
2023 ел, 26 гыйнвар
№ 1-ТРЗ